

Jarosław Czerw

doktor habilitowany nauk prawnych, profesor UJK, Wydział Prawa
i Nauk Społecznych, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
ORCID: 0000-0003-2042-3177

Sławomir Lis

magister nauk prawnych, radca prawny, Kancelaria Radcy Prawnego Sławomir Lis
ORCID: 0009-0000-1116-881

Instytucja przekazu w zamówieniach publicznych – wybrane zagadnienia

Słowa kluczowe: *Kodeks cywilny, przekaz, Prawo zamówień publicznych, zamówienia publiczne*

1. Wprowadzenie

Jak stanowi art. 8 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych¹, do czynności podejmowanych przez zamawiającego, wykonawców oraz uczestników konkursu w postępowaniu o udzielenie zamówienia i konkursie oraz do umów w sprawach zamówień publicznych stosuje się przepisy ustawy – Kodeks cywilny², jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Z powyższego wynika, że w zakresie nieuregulowanym w Prawie zamówień publicznych do czynności podejmowanych przez zamawiającego, wykonawców oraz uczestników konkursu w postępowaniu o udzielenie zamówienia i konkursie oraz do umów w sprawach zamówień publicznych należy stosować wprost przepisy Kodeksu cywilnego³.

Jedną z instytucji Kodeksu cywilnego, która może znaleźć zastosowanie w zamówieniach publicznych, jest uregulowana w art. 921⁴–921⁵ k.c. instytucja przekazu.

2. Przekaz – istota regulacji

Jak stanowi art. 921¹ k.c., kto przekazuje drugiemu (odbiorcy przekazu) świadczenie osoby trzeciej (przekazanego), upoważnia tym samym odbiorcę przekazu do przyjęcia,

¹ Ustawa z 11.09.2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320), dalej: p.z.p.

² Ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2024 r. poz. 1061 ze zm.), dalej: k.c.

³ P. Wiśniewski [w:] J.E. Nowicki, P. Wiśniewski, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, LEX 2023, art. 8.

a przekazanego do spełnienia świadczenia na rachunek przekazującego. Powyższa instytucja prawa, zwana przekazem, stanowi istotne uproszczenie w obrocie gospodarczym, przy czym – paradoksalnie – jak podkreśla się w doktrynie, przekaz uchodzi za jedną z bardziej skomplikowanych instytucji prawa cywilnego⁴.

Uproszczenie w obrocie gospodarczym przy wykorzystaniu przekazu sprowadza się najczęściej do tego, że co najmniej dwie oddzielne transakcje mogą zostać zrealizowane za pośrednictwem jednej instytucji prawnej – przekazu. Jeżeli bowiem dana osoba jest stroną w dwóch różnych stosunkach zobowiązaniowych z różnymi kontrahentami, w jednym jako wierzyciel, a w drugim jako dłużnik, to dzięki zastosowaniu instytucji przekazu dochodzi do jednokrotnego spełnienia świadczenia z podobnymi skutkami, jakby świadczenie było spełnione dwukrotnie⁵.

Realizacja przekazu znajduje zastosowanie przy strukturze trzyosobowej (trójpodmiotowej), mianowicie jedna osoba (podmiot) dokonuje przekazu (przekazujący), co stanowi z mocy prawa upoważnienie dla drugiej osoby (drugiego podmiotu – przekazanego), aby spełnił określone świadczenie na rzecz osoby trzeciej (trzeciego podmiotu – odbiorcy przekazu). Przekaz stanowi również upoważnienie dla odbiorcy przekazu do przyjęcia przekazanego mu świadczenia⁶.

Istotą przekazu są dwa stosunki prawne: stosunek waluty i stosunek pokrycia. Stosunek waluty jest realizowany pomiędzy przekazującym a odbiorcą przekazu. Stosunek pokrycia – pomiędzy przekazującym a przekazanym⁷. W zamówieniach publicznych stosunek waluty zachodzi między wykonawcą a osobą trzecią (podmiotem trzecim – najczęściej będzie to podwykonawca), stosunek pokrycia następuje zaś między wykonawcą a zamawiającym. Wyróżnia się jeszcze jeden stosunek prawny, a mianowicie stosunek zapłaty zachodzący między przekazanym a odbiorcą przekazu, w sytuacji gdy przekazany przyjmuje upoważnienie do wykonania przekazu i tym samym staje się dłużnikiem odbiorcy przekazu.

Należy przy tym wskazać, że co do zasady przekaz stanowi wyłącznie upoważnienie dla przekazanego, by spełnił świadczenie odbiorcy przekazu na rachunek przekazującego, a także upoważnienie dla odbiorcy przekazu, by ten przyjął to świadczenie, w związku z czym przekaz nie stanowi zobowiązania. Wyjątkiem od powyższego (prawie zawsze występującym w przypadku zamówień publicznych) jest sytuacja, że przekazany (zamawiający) jest dłużnikiem przekazującego (wykonawcy) – wtedy przekaz dla zamawiającego jest obligatoryjny. Zgodnie bowiem z art. 921⁴ k.c., jeżeli przekazany jest dłużnikiem przekazującego co do przekazanego świadczenia, jest on obowiązany względem niego do zadośćuczynienia przekazowi.

⁴ R. Adamus [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. 5, *Zobowiązania. Część szczególna (art. 765–921¹⁶)*, red. M. Frasz, M. Habdas, LEX 2018, art. 921¹.

⁵ R. Adamus [w:] *Kodeks cywilny...*, red. M. Frasz, M. Habdas, art. 921¹.

⁶ R. Trzaskowski, C. Żuławska [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. 5, *Zobowiązania. Część szczególna*, red. J. Gudowski, LEX 2017, art. 921¹. Zob. także wyrok SN z 5.06.2024 r., II CSKP 2203/22, OSNC 2024/11, poz. 117.

⁷ P. Nazaruk [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, red. J. Ciszewski, P. Nazaruk, LEX 2019, art. 921¹.

W przekazie w zamówieniach publicznych mogą wystąpić następujące relacje:

- 1) stosunek łączący przekazującego i przekazanego, w którym przekazany jest dłużnikiem przekazującego;
- 2) stosunek łączący przekazującego i odbiorcę przekazu, w ramach którego odbiorca przekazu jest wierzycielem przekazującego;
- 3) stosunek łączący przekazanego i odbiorcę przekazu, w którym przekazany przyjmuje upoważnienie do wykonania przekazu.

Biorąc pod uwagę specyfikę zamówień publicznych, przy zastosowaniu przekazu – ze względu na charakter przekazanego, którym jest najczęściej jednostka sektora finansów publicznych – należy wykluczyć wystąpienie w ramach przekazu innych niż wskazane wyżej relacji. Trudno bowiem sobie wyobrazić, że jednostka sektora finansów publicznych, dysponująca środkami publicznymi, będzie wchodziła w relacje poza tymi, które ściśle dotyczą jej stosunku zobowiązaniowego, w którym jest ona dłużnikiem wykonawcy/przekazującego z tytułu umowy o zamówienie publiczne.

Wskazany wyżej cel przekazu, czyli uproszczenie obrotu gospodarczego, sprowadza się w zamówieniach publicznych do tego, że zobowiązanie pomiędzy wykonawcą a jego podwykonawcą zostanie w całości (części) wykonane przez zamawiającego na rachunek wykonawcy, co w konsekwencji będzie powodowało, iż dług zamawiającego w stosunku do wykonawcy zostanie umorzony.

Należy dodatkowo zauważyć, że przekazany (zamawiający) ma możliwość spełnienia świadczenia w ramach przekazu na rzecz odbiorcy przekazu w dwóch „wariantach”. Przekazany nie musi oświadczać odbiorcy przekazu, że przekaz przyjmuje, ale pomimo to może spełnić świadczenie na jego rzecz, ale na rachunek przekazującego, albo przekazany oświadczy odbiorcy przekazu, że przekaz przyjmuje – wtedy jest zobowiązany względem odbiorcy przekazu do spełnienia świadczenia określonego w przekazie. Różnica pomiędzy oboma „wariantami” polega na tym, że w pierwszej sytuacji przekazany nie staje się dłużnikiem odbiorcy przekazu, w przeciwieństwie do drugiej. W drugiej sytuacji przekazany będzie miał dwóch wierzycieli (przekazującego – art. 921⁴k.c. i odbiorcę przekazu), a odbiorca przekazu będzie miał dwóch dłużników (przekazanego i przekazującego).

3. Przekaz w zamówieniach publicznych

Chociaż powyżej już przesądzono kwestię, że instytucja przekazu znajduje zastosowanie również w zamówieniach publicznych, niemniej należy ten pogląd uzasadnić.

Jak już wskazano na wstępie, zgodnie z art. 8 ust. 1 p.z.p. m.in. do umów w sprawach zamówień publicznych stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli przepisy Prawa zamówień publicznych nie stanowią inaczej. Oznacza to, że przepisy Kodeksu cywilnego znajdują zawsze wprost zastosowanie do umów o zamówienie publiczne, jeżeli tylko przepisy Prawa zamówień publicznych nie będą stanowiły inaczej. Z powyższego wynika, że przepisy Prawa zamówień publicznych stanowią *lex specialis* w stosunku do przepisów Kodeksu

cywilnego, których stosowanie ma charakter uzupełniający do regulacji zawartych w Prawie zamówień publicznych⁸.

W tym miejscu należy zastrzec, że w przypadku przekazu określonego w przepisach art. 921¹–921⁵ k.c. przepisy Prawa zamówień publicznych nie zawierają wyłączenia stosowania przepisów o przekazie ani też jakiegokolwiek modyfikacji, w związku z czym nie ma żadnych przeszkód, aby przepisy Kodeksu cywilnego o przekazie znalazły zastosowanie wprost do umów o zamówienie publiczne⁹.

W szczególności należy zauważyć, że zastosowanie przekazu nie jest niezgodne z art. 465 ust. 1 p.z.p., stanowiącym, że w przypadku umów, których przedmiotem są roboty budowlane, zamawiający dokonuje bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, który zawarł zaakceptowaną przez zamawiającego umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub który zawarł przedłożoną zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w przypadku uchylecia się od obowiązku zapłaty odpowiednio przez wykonawcę, podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę (instytucja bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy)¹⁰. Obie instytucje prawne, tj. przekaz i bezpośrednia zapłata przez zamawiającego wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, jeśli służą (lub mogą służyć) temu samemu celowi, to mają zupełnie inne podstawy prawne, są w stosunku do siebie niekonkurencyjne i nie wykluczają się. Stąd też przepisy Prawa zamówień publicznych nie wyłączają stosowania do umów o zamówienie publiczne przepisów art. 921¹–921⁵ k.c. o przekazie.

Na celowość zastosowania przekazu w zamówieniach publicznych wskazuje także sygnalizowany już wyżej cel instytucji przekazu, jakim jest ułatwienie, uproszczenie, przyspieszenie obrotu gospodarczego i prawnego, wynikające z rozliczania należności z więcej niż jednego stosunku prawnego za pomocą jednego świadczenia. Przekazanie świadczenia odbiorcy przekazu przez przekazanego „załatwia” dwa stosunki obligacyjne, efektem tego jest zaś umorzenie długu przekazującego wobec odbiorcy przekazu i przekazanego wobec przekazującego, przy czym jest to umorzenie długu odpowiadającego rozmiarowi świadczenia przekazanego.

4. Kwestia wymagalności roszczenia wykonawcy wobec zamawiającego a instytucja przekazu

Jak już wyżej stwierdzono, przekaz ma służyć realizacji podstawowych stosunków prawnych łączących trzy osoby (trzy podmioty). Przy czym celem przekazu jest sprawne załatwienie tych stosunków prawnych. W typowej sytuacji efektem wykorzystania przekazu jest

⁸ A. Gawrońska-Baran [w:] E. Wiktorowska, A. Wiktorowski, P. Wójcik, A. Gawrońska-Baran, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz aktualizowany*, LEX 2025, art. 8.

⁹ Por. pismo Departamentu Prawnego Urzędu Zamówień Publicznych z 3.01.2022 r., DP.O.022.960.2021.OS, KW-7/22, https://www.stowarzyszeniepzp.pl/images/KW_7_22.pdf (dostęp: 27.11.2025 r.).

¹⁰ Szerzej zob. J.E. Nowicki [w:] P. Wiśniewski, J.E. Nowicki, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, LEX 2023, art. 465.

umorzenie długu, wygaśnięcie zobowiązań. Do powyższego dochodzi również wtedy, gdy roszczenie wykonawcy wobec zamawiającego jest jeszcze niewymagalne. Za pośrednictwem przekazu zamawiający/przekazany będzie mógł świadczyć na rzecz odbiorcy przekazu, z tym skutkiem, że jego dług, nawet jeszcze niewymagalny w dacie świadczenia, w stosunku do przekazującego zostanie umorzony w rozmiarze odpowiadającym świadczeniu przekazanemu. Należy zauważyć, że w powyższym zakresie przepisy art. 921¹–921⁵ k.c. nie przewidują żadnych przeszkód prawnych, których również nie można dostrzec w regulacjach Prawa zamówień publicznych, uzupełniających przecież przepisy Kodeksu cywilnego.

5. Przekaz a bezpośrednia zapłata wynagrodzenia dla wykonawcy (art. 465 p.z.p.)

Stosownie do przepisu art. 464 ust. 1 p.z.p. m.in. wykonawca zamówienia na roboty budowlane zamierzający zawrzeć umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, jest obowiązany, w trakcie realizacji zamówienia, do przedłożenia zamawiającemu projektu tej umowy. Następnie jeżeli zamawiający nie wniósł zastrzeżeń do projektu wyżej wymienionej umowy, m.in. wykonawca, stosownie do przepisu art. 464 ust. 5 p.z.p., ma obowiązek przedłożenia zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, przy czym zamawiającemu przysługuje prawo do wniesienia sprzeciwu do zawartej umowy (art. 464 ust. 6 p.z.p.). Ponadto stosownie do przepisów art. 464 ust. 8 p.z.p. w przypadku umów, których przedmiotem są roboty budowlane, wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca przedkłada zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, z wyłączeniem umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 0,5% wartości umowy oraz umów o podwykonawstwo, których przedmiot został wskazany przez zamawiającego w dokumentach zamówienia. Wyłączenie, o którym mowa powyżej, nie dotyczy umów o podwykonawstwo o wartości większej niż 50 000 zł, chyba że zamawiający określi niższą wartość, od której będzie zachodził obowiązek przedkładania umowy o podwykonawstwo¹¹.

Również w przypadku umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, taka umowa powinna być przedłożona zamawiającemu, co wynika z art. 465 ust. 1 p.z.p.

Mając na uwadze powołane wyżej przepisy, należy przede wszystkim zauważyć, że w przypadku umów o podwykonawstwo inne są obowiązki wykonawcy w przypadku umowy, której przedmiotem są roboty budowlane, inne zaś kiedy przedmiotem takiej umowy są dostawy lub usługi. W pierwszym przypadku wykonawca musi przedłożyć zamawiającemu do akceptacji projekt umowy, a następnie poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo. Natomiast w przypadku umów

¹¹ Zob. szerzej A. Czerniak, *Granice ingerencji zamawiającego w treść umów o podwykonawstwo przy zamówieniach na roboty budowlane*, „Zamówienia Publiczne. Doradca” 2023/3, s. 53–57.

o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, wykonawca ma obowiązek przedłożyć zamawiającemu tylko poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, przy czym nie ma obowiązku przedkładania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi.

Powołane wyżej przepisy mają charakter bezwzględnie obowiązujący, przy czym zgodnie z przepisem art. 437 ust. 1 pkt 1–3 p.z.p. umowa z wykonawcą, której przedmiotem są roboty budowlane, powinna zawierać postanowienia wynikające z wyżej wskazanych wymagań.

Bezpośrednia płatność przez zamawiającego wynagrodzenia podwykonawcom, o której mowa w przepisach art. 465 ust. 1 p.z.p., zachodzi tylko wtedy, gdy podwykonawca zawarł zaakceptowaną przez zamawiającego umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub podwykonawca zawarł przedłożoną zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, przy czym wynagrodzenie należne podwykonawcy dotyczy wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez zamawiającego umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub po przedłożeniu zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi (art. 465 ust. 2 p.z.p.)¹². Przedstawione rygory dotyczące bezpośredniej płatności wynikającej z przepisu art. 465 ust. 1 p.z.p. nie mają zastosowania w przypadku przekazu. Instytucja przekazu może być wykorzystana do zapłaty przez zamawiającego wynagrodzenia należnego podwykonawcom, którzy zostaną zgłoszeni zamawiającemu z zachowaniem terminów określonych w przepisach art. 464 p.z.p., jak też po upływie terminów zgłoszenia.

6. Kary umowne a zrealizowanie przekazu

Jak już wyżej podkreślono, przekaz i bezpośrednia zapłata przez zamawiającego wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy na podstawie art. 465 ust. 1 p.z.p. są dwiema odmiennymi instytucjami prawnymi. Wniosek ten ma praktyczne znaczenie w kontekście zapisów umowy w sprawie zamówienia publicznego dotyczących kar umownych. Zgodnie bowiem z art. 437 ust. 1 pkt 7 lit. b i c p.z.p. umowa, której przedmiotem są roboty budowlane, powinna obligatoryjnie zawierać postanowienia dotyczące m.in. wysokości kar umownych z tytułu nieprzedłożenia do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub projektu jej zmiany, jak też nieprzedłożenia poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany. Ponadto dosyć często zdarza się, że zapisy umowy, której przedmiotem są roboty budowlane, przewidują zapisy dotyczące zastosowania kary umownej w sytuacji dokonania przez zamawiającego bezpośredniej płatności wynagrodzenia na rzecz podwykonawcy.

¹² Zob. szerzej P. Drapała, *Odpowiedzialność zamawiającego wobec podwykonawców na podstawie ustawy Pzp – przesłanki, zakres i charakter prawny*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 2023/9, s. 11–19.

Powyższe oznacza, że w praktycznym aspekcie przedmiotowego problemu, skoro następuje powiązanie w zapisach umowy, której przedmiotem są roboty budowlane, kary umownej z bezpośrednią zapłatą przez zamawiającego wynagrodzenia podwykonawcy, o której mowa w przepisie art. 465 ust. 1 p.z.p., to nie ma podstaw do zastosowania takiej kary umownej w przypadku zapłaty przez zamawiającego wynagrodzenia podwykonawcy w wyniku realizacji przekazu.

7. Czy zamawiający jest zobowiązany wykonać przekaz?

Jak już wyżej zauważono, stosownie do przepisu art. 921⁴ k.c., jeżeli przekazany jest dłużnikiem przekazującego co do przekazanego świadczenia, jest on obowiązany względem niego do zadośćuczynienia przekazowi. Powyższe oznacza, że przekazany w stosunku pokrycia, będąc dłużnikiem przekazującego, jest zobowiązany wobec niego do wykonania przekazanego świadczenia na rzecz odbiorcy. Oczywiście, skoro przekaz „nakłada się” na podstawowy stosunek między przekazującym a przekazanym, to będą miały w tym zakresie, tj. przy wykonaniu przekazu, zastosowanie regulacje ogólne co do zaspokojenia długu przekazanego wobec przekazującego, w szczególności co do terminu wykonania zobowiązania, miejsca jego wykonania, a także sposobu. Przekaz co do zasady, w ujęciu kodeksowym, nie zmienia postanowień zaciągniętego zobowiązania przez przekazanego w stosunku do przekazującego, niemniej skoro przepisy o przekazie mogą być modyfikowane czy uzupełniane, przekazany i przekazujący mogą się przykładowo umówić co do wcześniejszego wykonania długu przekazanego wobec przekazującego i przekazania świadczenia na rzecz osoby trzeciej na rachunek przekazującego, w terminie wcześniejszym niż termin wynikający ze stosunku podstawowego. Skutkiem takiego działania będzie wcześniejsze umorzenie długu przekazanego wobec przekazującego.

Przekazanie świadczenia na rzecz osoby trzeciej może nastąpić bez oświadczenia odbiorcy przekazu o przyjęciu przekazu, wtedy przekazany, jeżeli jest dłużnikiem przekazującego, ma tylko jednego wierzyciela. Natomiast może dojść do takiej sytuacji, gdy przekazany będzie miał dwóch wierzycieli, że przekazany znajdzie się w położeniu „podwójnego obliga”¹³. Przekazany, stosownie do przepisu art. 921² § 1 k.c., staje się dłużnikiem odbiorcy przekazu wyłącznie wtedy, gdy oświadczył odbiorcy, że przekaz przyjmuje. Tylko wtedy między tymi podmiotami powstaje zobowiązanie. W przypadku gdy przekazany nie oświadczył odbiorcy przekazu, że przekaz przyjmuje, to nie ma mowy o jakimkolwiek stosunku prawnym między tymi podmiotami, a tym samym o jakiegokolwiek odpowiedzialności przekazanego wobec odbiorcy za uchybienie terminu wykonania zobowiązania wynikającego ze stosunku waluty, w tym np. z tytułu odsetek za opóźnienie.

W przypadku gdy przekazany jest też dłużnikiem odbiorcy przekazu wskutek przyjęcia przekazu (art. 921² § 1 k.c.), niezwykle trudno jednoznacznie rozstrzygnąć kwestię jego odpowiedzialności za „nieprawidłowo” zrealizowany przekaz, gdyż przekazujący może

¹³ R. Trzaskowski, C. Żuławska [w:] *Kodeks cywilny...*, red. J. Gudowski, art. 921⁴.

przecież upoważnić przekazanego do świadczenia dopiero wtedy, gdy już upłynął termin jego świadczenia ze stosunku waluty. W takim przypadku przekazany nie będzie ponosił odpowiedzialności za przekazanie świadczenia po terminie wynikającym ze stosunku waluty, ponieważ nie jest on przecież uczestnikiem tego stosunku.

W powyższym zakresie można sformułować dwa wnioski. Pierwszy, że przekazujący zawsze będzie odpowiedzialny wobec odbiorcy przekazu ze stosunku waluty, w tym też z tytułu uchybienia terminowi zapłaty (odsetki za opóźnienie). Drugi wniosek dotyczy relacji przekazany – odbiorca przekazu w przypadku przyjęcia przekazu przez przekazanego, a więc powstania długu z przekazu w stosunku do odbiorcy przekazu.

W przypadku braku świadczenia ze strony przekazanego należałoby uznać, że odbiorca przekazu ma uprawnienie do wezwania przekazanego do zapłaty kwoty wynikającej z przekazu, przy czym samo takie świadczenie jako zobowiązanie bezterminowe stałoby się wymagalne na zasadzie art. 455 k.c. po wezwaniu do zapłaty. Upływ terminu do spełnienia świadczenia określony w wezwaniu do zapłaty uprawniałby odbiorcę przekazu do dochodzenia odsetek za opóźnienie od przekazanego.

8. Podsumowanie

Przeprowadzona analiza prowadzi do wniosku, że instytucja przekazu w zamówieniach publicznych stanowi realizację idei uproszczenia obrotu gospodarczego i prawnego. Przyczyniać się też może do polubownego uregulowania stosunków między zamawiającym a wykonawcą i jego podwykonawcami, co będzie powodowało zrealizowanie zamówienia publicznego w pożądanym aspekcie przez zamawiającego.

Niewątpliwe korzyści wynikające z zastosowania przekazu w zamówieniach publicznych nie mogą jednak przesłonić zasad zamówień publicznych, przede wszystkim zaś zasady uczciwej konkurencji oraz zasady równego traktowania wykonawców (art. 16 pkt 1 p.z.p.)¹⁴. Nie jest bowiem trudne wyobrażenie sobie sytuacji, w której zamawiający z wykonawcą porozumiewają się odnośnie do płatności wynagrodzenia za wykonanie zamówienia publicznego w częściach, pomimo tego że umowa nie przewidywała takiej płatności, ponieważ wykorzystano właśnie instytucję przekazu. Przedstawiona hipotetyczna sytuacja może powodować naruszenie zasady równego traktowania wykonawców i zasady uczciwej konkurencji, gdyż taki wykonawca znajdzie się w uprzywilejowanej sytuacji względem innych wykonawców konkurujących na etapie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, którzy mając na uwadze specyfikację warunków zamówienia, w której nie przewidziano płatności wynagrodzenia w częściach, musieli liczyć się z jednorazową płatnością wynagrodzenia.

¹⁴ Zob. szerzej J. Andała-Sępkowska, W. Beresko, *1. Zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców* [w:] J. Andała-Sępkowska, W. Beresko, *Prawo zamówień publicznych 2021. Praktyczny przewodnik*, Warszawa 2021.

Abstract

The institution of remittance in public procurement – selected issues

Dr Hab. Jarosław Czerw, professor at the UJK – Faculty of Law and Social Sciences,
Jan Kochanowski University in Kielce
ORCID: 0000-0003-2042-3177

Mgr Sławomir Lis – legal adviser, Kancelaria Radcy Prawnego Sławomir Lis
ORCID: 0009-0000-1116-881

The article presents the possibility of using the institution of remittance in public procurement, regulated in Articles 921¹–921⁵ of the Civil Code. The article is not a comprehensive treatment of this institution, but a discussion of issues relevant to public procurement. The discussion focuses primarily on practical problems and the resulting legal uncertainties in the application of the institution of remittance within the public procurement system.

Keywords: civil code, remittance, public procurement law, public procurement

Bibliografia / References

- Adamus R. [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*. t. 5, *Zobowiązania. Część szczególna* (art. 765–921¹⁶), red. M. Fras, M. Habdas, LEX 2018
- Andała-Sępkowska J., Bereszko W., 1. *Zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców* [w:] J. Andała-Sępkowska, W. Bereszko, *Prawo zamówień publicznych 2021. Praktyczny przewodnik*, Warszawa 2021
- Czerniak A., *Granice ingerencji zamawiającego w treść umów o podwykonawstwo przy zamówieniach na roboty budowlane*, „Zamówienia Publiczne. Doradca” 2023/3
- Drapała P., *Odpowiedzialność zamawiającego wobec podwykonawców na podstawie ustawy Pzp – przesłanki, zakres i charakter prawny*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 2023/9
- Gawrońska-Baran A. [w:] E. Wiktorowska, A. Wiktorowski, P. Wójcik, A. Gawrońska-Baran, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz aktualizowany*, LEX 2025.
- Nazaruk P. [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, red. J. Ciszewski, P. Nazaruk, LEX 2019
- Nowicki J.E. [w:] P. Wiśniewski, J.E. Nowicki, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, LEX 2023
- Trzaskowski R., Żuławska C. [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. 5, *Zobowiązania. Część szczególna*, red. J. Gudowski, LEX 2017
- Wiśniewski P. [w:] J.E. Nowicki, P. Wiśniewski, *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, LEX 2023